

had in 1873 eene kerkelijke organisatie doorge-
dreeven, die er toe leidde, dat de positieve
elementen der kerk zich verplicht zagen, eene
vrije kerk te stichten. Daarom gevoelden de
radicalen zich zedelijk verplicht om voor de
Staatskerk in de bres te springen.

In Genève was het echter de radicale partij,
die de scheiding doordreef waarom zij dit deed,
is niet te verklaren. De orthodoxen waren
steeds van oordeel, dat de kerk niet afhankelijk
zijn mocht van eene regering, die neutraal of
indifferent tegenover de kerk stond; maar tot
hiertoe wilden de radicalen daarnaar niet
luisteren. Toen in 1880 de orthodoxen de
scheiding verlangden, waren de radicalen er
tegen en het volk verwierp de scheiding met
9.300 tegen 5000 stemmen. In 1897 stelden
de socialistische voor het budget van eeredienst
te schrappen, doch dit werd eveneens verworpen
en wel met 7700 tegen 3300 stemmen. De
predikant A. Keller schreef in zijn „Gemeente
blad“, dat de wet op de scheiding niet de
vrucht eener volksbeweging, maar gesproten was
uit het hoofd van eenige politici, die daardoor
uit hunne ongelegenheid wilden komen daarbij
werkte het voorbeeld van Frankrijk aanstekelijk.

In Genève bestaan vier staatkundige partijen,
de radicalen, socialisten, ultramontanen en
democraten, die ook wel liberaal conservatieven
genoemd worden. De strijd over het regerings-
kasteel wordt steeds gevoerd tusschen de radicalen
en democraten. Geen partij is echter
sterk genoeg om zonder hulp van eene andere
partij de overwinning bij de stemmen te behalen.
De radicalen hebben de hulp noodig van de
socialisten en de democraten van de Ultramon-
tanen. Wanneer de radicalen wat te zeer
overheelen tot de socialisten, dan svenkt ge-
regeld een groep van gematigde radicalen naar
de democraten. Wanneer de democraten te
veel naar de oogen der ultramontanen lijken,
dan loopt een deel der democraten tot de
radicalen over. Aan dien toestand wilde de
radicale partij een eind maken. Zij stelde
daarom scheiding van kerk en staat voor, om
daardoor en de socialistische en de ultramontanen
aan hare zijde te krijgen. De socialistische waren
steeds tegen het budget van eeredienst, de
ultramontanen werden er voor gewonnen, doordat
hun de schoone Notre-Dame kerk beloofd werd,
die zij tegen een geringe schadevergoeding van
de Oud-Roomschen zouden krijgen. Deze laatste,
die zich tot hertoe alleen door Staatsubsidie
konden staande houden, zullen dus de meeste
schade lijden.

Uit een politiek oogpunt hebben dus de
radicalen verkregen wat zij hebben wilden. Het
verbond tusschen de democraten en de Room-
schen is verbroken, dat was hun doel.
De orthodoxen, die bij voorgaande gelegen-
heden voor de scheiding waren, kwamen nu in
een moeilijke positie. De doorslag werd gegeven
doordat 17 orthodoxe predikanten zich voor de
scheiding verklaarden. Ook moet men niet
vergeten, dat de ideën van Vinet bij meniggeen
ook in Zwitserland weerklink gevonden hadden,
en men weet dat Vinet steeds een vurig
stander gewest is van de onafhankelijkheid
der kerk. Nu was het oogenblik gekomen
om deze ideën te verwezenlijken.

Het ging niet aan om de Roomsche kerk
dezelfde financiële voordelen te geven als de
Protestantsche staatskerk, die financiële gevol-
gen, die daaruit moesten voortvloeien zouden
nootdoo door het volk zijn goedgekeurd.

Het is te verstaan, dat velen tegen de ge-
volgen van de scheiding, die nu tot stand
kwam, opzien. In een brief van een predikant
uit Zuid-Frankrijk was de klacht te lezen, dat
zijne kerk, nu geen staatsactement meer ont-
vingen werd, ten doode was opgeschreven. En
zoo verklaarde ook 32 predikanten van het
canton van Genève, dat de nationale kerk van
Genève de invoering van de scheiding, wel niet
zou overleven; het consistorium van Genève
bezwor de stemgerechtigde bevolking, het erf-
deel der vaderen niet prijs te geven, natuurlijk
omdat het overtuigd was, dat de kerk niet in
staat was om in hare eigene behoeften te voor-
zien. Maar wanneer de kerk, gelijk het con-
sistorium verzekert, nooit zoo levend geweest is
als tegenwoordig, dan kan zij den toekomst
zonder bezwaar te gemoet gaan.

Het consistorium is daarom daags nadat de
scheiding was aangenomen, aan den arbeid
getogen om eene nieuwe organisatie der kerk
te ontwerpen, waarbij zoowel voor- als tegen-
standers der scheiding de handen in elkander
sloegen. Wij verwachten, dat hetgeen de vijanden
der kerk ten kwade bedacht hebben, tot heil
van de kerk van Genève zijn zal.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

DE KLEINKINDEREN.

WEGENOMEN.

II.

Enige weken gingen voorbij, waarin Benoit
niets hoorde, dat hem verder ontstuitte. Reeds
begonnen hij en zijn vrouw te hopen, dat het
kwaad, 'twelk hen bedreigde, niet komen zou,
toen helaas, hun vrees werd bevestigd.

Op een vergadering of lever in een samen-
komst, waarbij gepredikt zou worden, deelde de
leeraar mee, dat er weder vervolging aanstaande
was. Dat zou men, zeide hij, ook zeker welziden
in Normandië bemerkten. Daarom was het zaak
met groote voorzichtigheid te handelen en vooral
geheim te houden, waar men een volgend maal
zou vergaderen.

Dat waren droeve tijdingen, die het hart van
Benoit en van zijn vrouw met zorg en angst
vervulden. Wat moesten zij doen? Ze zagen
het gevaar naderen, voor hen zelf en voor hun
kinderen, maar hoe konden ze het ontgaan?

Lang en breed spraken ze er samen over.
Eindelijk besloten ze, dat vader Benoit eens
naar Luneray zou gaan, een plaatsje niet ver
van Grenville. In Luneray woonden namelijk
de twee grootvaders van Maria en Elizabeth,
de vader van Benoit en die zijner vrouw.

„Ik zal eens hooren wat vader zegt“, sprak
de man des huizes; „hij is bij de tachtig en
heeft veel ervaring en wijsheid. Wellicht weet
hij goeden raad te geven.“

„Ja, doe dat“, zei de vrouw; „ge kunt dan
meteen bij mijn vader eens aanloopen, en hooren
wat hij denkt. Hij heeft den tijd der dra-
gonnades ook nog beleefd — want hij is nu al
twee en tachtig — toen ze soldaten uitzonden,
om ons te dwingen, ons geloof prijs te geven.
Hoor eens wat hij raadt te doen.“

Een paar dagen later ging Benoit naar Lun-
eray, natuurlijk zonder aan vreemden te zeggen
wat hij doen ging. Hij bereikte gelukkig het
plaatsje, en trof zijn vader in welstand. In
korte woorden deelde hij hem de droeve
tijdingen mee.

De oude man kon wegens zijn hooge jaren,
reeds eenigen tijd de predikatie niet meer
bijwonen, die vaak op afgelegen, moeilijke be-
reikbare plaatsen werden gehouden. Hij ver-
moedde dan ook niets van het onheil dat
dreigde, en verschrikte hevige, toen zijn zoon
hem mededeelde wat hij wist.

„Dat kan een booze tijd voor ons worden,
Jerôme“, sprak de vader. „We moeten het in des
Heeren hand stellen, en voort doen wat wij
kunnen. Ik zou gaarne uw vrouws vader er ook
eens over spreken. Hij is een verstandig man.
Ik zal hem even laten roepen.“

Dat was juist wat Benoit wenschte. Een half
uur later reeds verscheen zijn schoonvader, die
wel begrepen had dat er iets bijzonders moest
zijn. Toen hij vernomen had wat er gaande was,
zei hij:

„Dat gaat weer terug naar de oude tijden,
nu een zestig jaar geleden. De koning heeft
zich zeker weer laten beleszen door de gees-
telijkheid. Wat staat ons te doen? Vluchten gaat
niet, want waarheen zou u ons? En toch,
Jerôme moeten we een uitweg vinden. Want er
dreigt zeker gevaar, vooral vrees ik, voor uw
kinderen.“

Benoit trilde, als zag hij zijn meisjes reeds
weggeroofd, en sprak:
„Zou ik de kinderen niet ergens in het zuiden
kunnen brengen? We hebben daar immers veel
vrienden?“

„Zeker Jerôme, maar weet wel, lang vóór ge
in het Zuiden zijt, met de kinderen, zijn ze u
ontukt en zit ge zelf gevangen.“

„Ja, merkte Jerôme's vader op, dat moogt ge
niet wagen. 't Best is, dunkt mij, dat ik eens
ondersoek bij een vriend van mij, die een paar
uur van hier woont. Hij woont heel afgezonderd,
en zou wellicht, als het gevaar dreigt, althans de
kinderen kunnen bergen. Wat u, uw vrouw en
ons betreft, weet ik niet zoo aanstands wat te
raden. We moeten eens ernstig denken en
vooral des Heeren aangezicht zoeken; dan zullen
we verder zien.“

Nog geruimen tijd bleven de drie mannen
blijven. Toen, nadat zij samen hadden gebeden,
nam Benoit met een beswaard, maar toch niet
ontmoedigd hart, de terugreis aan, weinig den-
kend, dat hij de grootvaders zijner kinderen
voor het laatst gezien had.

Thuis gekomen, deelde hij zijn vrouw mee
wat er besproken was. Zij had er veel tegen,
dat de meisjes van huis zouden gaan. Doch haar
man zei:

„Hoor eens, Marie; 't is nog zoo ver niet.
Mitsdien wendt de Heere het gevaar nog af.
Maar zoo niet, wat is dan beter, dat onze kin-
deren bij vreemde, maar godvreezende men-
schen een tijd lang zijn geborgen, of dat ze in
een klooster worden opgevoed in de dwaalleer
van Rome?“

Op die vraag behoeft de moeder geen ant-
woord te geven. Zij wierp een blik vol teedere
bezorgdheid naar het bed, waarop de beide
meisjes reeds rustig sliepen, en ging straks zelf
ter rust, het hoofd vol gedachten.

Een paar weken later keerde Benoit tegen
den avond van het veld huiswaarts, gezeten op
een wagen die een heele lading hooi vervoerde,
dat geborgen moest worden.

Just toen hij van zijn land den weg opreed,
kwam er een kudde schapen aan. Of nu deze
dieren of wel de blaffende hond, het paard voor
den hooiwagen deden schrikken, genoeg, het
dier begon eensklaps te steigeren en rukte zoo
aan den wagen, dat deze kanteelde en het vol-
gende oogenblik met een geweldigen smak
omhoog.

Benoit tuimelde van den bok en werd tegen
den grond geslingerd. De herder, die het zag,
schoot toe, gelijk eenige andere dorpelingen, om
Benoit te helpen, die vlak achter het paard lag,
dat ook gevallen was, en geweldig trapte. Eerst
moest echter het hooi op zij gebaald, toen kon
men Benoit wegtrekken. Hij zag doodsbleek
en gaf geen bewijs meer van leven. Toen het
paard met veel moeite op de been was gehol-
pen, legde men Benoit op het hooi, dat nog op
de kar lag en reed zoo zachtjes naar het huis
waar de scheerder woonde, die tegelijk wond-
heeler was. Een der boeren ging intusschen
Benoit's vrouw waarschuwen, dat haar man een
ongeluk was overkomen.

Toen Marie, haastig aangehoopen, bij het huis
van den heelmeeester kwam, stond deze bij den
wagen waarop Benoit lag, en was bezig hem
iets in den mond te gieten. Daar luisterde hij
even, en schudde ernstig het hoofd.

Marie gaf een gil toen zij dat zag en riep:
„Is hij dood?“

De geneesmeester haalde de schouders op,
en luisterde weer. Eindelijk zei hij:
„Blijf hier binnen wachten. Ik zal zien wat ik
doen kan.“

Maar toen de vrouw was weggegaan, sprak hij
droevig tot de omstanders:
„Er is niets aan te doen. Hij heeft, denk ik,
een trap van het paard gekregen; hij is dood.“

En meer dan een, die dat hoorde, wischte zich
een traan uit het oog.

HOOGENDIJK.

Gerreformeerde Gezindheid.

Gerreformeerde Kerken.

BEROEPEN: Mijdsrecht, J. van Loo, te Winsum
(Fr.). — Heerjansdam en Voorst, Dr. F. W. Gros-
beide, cand. te Amsterdam. — Dinteloord, R.
Smeling, te IJselmonde. — Waarder, J. Sybesma,
te Hattum.

REDANKT: Zaamslag, S. Idema, te Schildwolde
(Gron.).

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Est, J. M. Mulder Jr., cand. te
Utrecht. — Sneek, G. Horreus de Haas, te Bergum.
— Loosduinen, N. A. Becht Jr., te Kolderveen a.d.
— Grave en Moli (N.-Br.), C. Struick Posthumus
cand. te Hem (N.-H.). — Burum en Munnekezijl
(toez.), J. Hoekstra, cand. te Sloten. — Diemen,
N. Warmolts, te Ternaard. — Slidrecht, C. Kunat,
te Heerenveen.

AANGENOMEN: Wespel (Geld.), A. M. den Ouden,
te Kockengen. — Sneek, G. Horreus de Haas, te
Bergum.

REDANKT: Wedde, P. Niermeijer, te Bakkeveen.
— 's-Gravenmoer, C. Brunt, te Oud- en Nieuw-
Gastel. — Oudewater, A. Prins, te St. Maartens-
dijk. — Eindhoven, H. K. S. Ph. Begemann, te
Ammerstol. — Oostereind, P. Heijmans Visser, te
Ylst. — Mijnsheerenland, F. G. Hospers, te Kethel
en Spaland.

Door de classis Zwolle werd in hare vergadering
van 1 Aug. 1907 de heer O. Boersma, cand. aan
de Theol. school te Kampen, preparator ge-
examineerd en met algemeene stemmen beroepbaar
gesteld in de Geref. Kerken.

Advertentien.

Hedenavond ontiep, zacht en kalm,
onze geliefde Moeder
AKKE DIRKS REINSMA,
wed. van D. R. HOORNSTRA,
in den ouderdom van 77 jaar en bijna
6 maanden.
R. D. HOORNSTRA,
F. HOORNSTRA—LUTGENDORFF.
Makkum, 3 Augustus 1907.

Heden leed de Geref. Kerk te Maas-
land een gevoelig verlies door het over-
lijden van onzen geachten Medebroeder
in de bediening

AREND NOORDAM.

Jaren lang heeft hij, bijna onafgebroken,
de gemeente in 't ambt gediend.

Omdat hij geloofde, sprak hij en hij
deed het met vrijmoedigheid. Omdat hij
Christus en Zijne gemeente liefhad, diende
hij en hij deed het met vurigheid van
geest en trouw.

Thans rust deze vermoeide van kracht
en geniet het genadeloon, den trouwen
dienstknecht toegezegd. Zijn nagedachtenis
blijft onder ons tot zegening. Zijne wer-
ken volgen met hem. Zijn voorbeeld zij
ons ten spoorslag.

Betoone de Heere Zich aan Zijne nage-
laten betrekkingen de Vader der barm-
hartigheid en de God aller vertroosting.

Namens den Kerkeraad der Geref.
Kerk voornoemd,

J. J. BERENDS, Voorz.

W. v. VLIET W., Scriba.

Maasland, 4 Augustus 1907.

Aangeboden:

Zitkamer met 2 Slaapkamers en
volledig Pension, zeer geschikt voor twee
broeders of vrienden. Vrije beschikking over
uittuimend Huisorgel. Adres: Kwakersplein
No. 9, 1e Etage, bij de Bilderdijkstraat, Amsterdam.

TE HUUR gevraagd

te Amsterdam een gemeubileerd huis
of bovenhuis van drie tot vijf kamers
(keuken inbegrepen) omtrek Vrije Universiteit.
Br. fr. aan den Heer M. PILAAR, Prinsen-
straat 66, Utrecht.

EISMA & Co.

Noordeinde 20, den Haag.

Kassiers

Commissionairs in effecten.

GEREFORMEERD GYMNASIUM

te KAMPEN.

Het tweede TOELATINGS-EXAMEN voor de verschillende klassen zal
D. V. gehouden worden Dinsdag 3 September.

Aangifte bij

Den Rector:
Dr. J. J. ESSER.

HOLLANDSCHE IJZEREN

SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

Speciale goedkope uitstapjes

één maand geldig.

dagelijks verkrijgbaar vanaf 1 JULI tot en met 30 SEPTEMBER, tegen zeer verlaagd tarief.
Voorbeelden: De prijs voor een reis heen en terug bedraagt van en naar AMSTER-
DAM naar en van:

	1ste klasse	2de klasse	3de klasse
ALMELO	f 7.05	f 5.30	f 3.53
DORDRECHT	„ 6.00	„ 4.51	„ 3.00
ENSCHDEDE	„ 7.80	„ 5.86	„ 3.90
HENGLO	„ 7.65	„ 5.75	„ 3.83
LEEUWARDEN	„ 6.75	„ 5.07	„ 3.38
OLDENZAAL	„ 7.95	„ 5.98	„ 3.98
ROSENDAAL	„ 7.20	„ 5.41	„ 3.60
RUURLO	„ 6.60	„ 4.96	„ 3.30
WINTERSWIJK	„ 7.35	„ 5.52	„ 3.68

Goedkoopste Reisgelegenheid! — Snelste Verbindingen!

Reizende met H.S.M. treinen is oponthoud onderweg op alle tussenstations geoorloofd.

Kinderen beneden 10 jaar half geld, beneden 4 jaar vrij.

Tarief met voorwaarden gratis aan alle stations reisbureaux, en bestelkantoren verkrijgbaar.

Abonneert U op DE HAVENBODE.

ZEEVISSCHERIJ en HANDELS-COURANT.

Officieel Orgaan van de Permanente Commissie uit de Reederij.

Hoofdredacteur: P. HOOGENRAAD.

DE HAVENBODE geeft de nieuwste marktberichten van alle vissersplaatsen in Nederland.
DE HAVENBODE ONTVANGT DEZE BERICHTEN REGELRECHT UIT OFFICIELE
BRON.

DE HAVENBODE geeft op verzoek der Belgische abonné's de nieuwste berichten der
voornaamste Hollandische Kaasmarkten.

DE HAVENBODE bevat veel wetenswaardig betreffende de visscherij, visch- en oestertel-
buitenlandse vischmarkten, de vissersvloot, enz. enz.

DE HAVENBODE verschijnt iederen Woensdag en Zaterdag, en kost f 5.— per jaar franco
per post.

DE HAVENBODE wordt op aanvraag gedurende eenigen tijd gratis ter kennismaking toe-
gezonden.

DE HAVENBODE wordt uitgegeven door C. BROUWER, 's-Gravenhage, Dunne Bierkade 31.
Telef. Inter. 923.

DE HAVENBODE is het beste Advertentieblad voor allen, die met HH. Reederen zaken
wenschen te doen.

LEVENSVERZEKERING

de Nederlanden van 1845

BRAND - - VERZEKERING

DEN HAAG (vroeger Zülphen). Directie HENNY.
KAPITAAL f 4.000.000.00
RESERVEFONDS ruim „ 1.235.000.00

Wed. P. VAN EIJK & ZONEN

Hoofdkantoor: AMSTERDAM, Damrak 60.

Bijkantoren: AMSTERDAM, Dam 13-15-17.

HILVERSUM, Langestraat 65.

HAARLEM, Kruisweg 69.

ROTTERDAM, Zuidblaak 62, bij het Postkantoor.

Belasten zich met de uitvoering van EFFECTENORDERS.

Nemen en geven GELDEN op PROLONGATIE.

Sluiten BRLEENINGEN.

Ontvangen GELDEN à DEPOSITO tegen dagelijks vast te stellen rentekoers.

Wisselen VREEMDE BANKNOTEN en MUNTSPECIEN.

INCASSO-BANK,

Amsterdam—Rotterdam—Almelo.

Volgestort Kapitaal f 8.000.000.—

Reserve f 1.037.589.12

Opent op overeen te komen voorwaarden handelsre-
dielen aan geaccrediteerde handelaars en Industrieelen.

L. G. WEISZ & Co.,

Commissionairs in Effecten,

WESTERMARKT No. 21

AMSTERDAM.

H. de Vries,

Commissionnair in Effecten.

Achter St. Pieter 27.

UTRECHT.

P. SUBRANDIJ,

Wijnhandel. — Enkhuizen.

Bijzonder aanbevolen morgenwijn

Fine old Portwijn „ „ „ per flesch f 1.25

Superior Witte Portwijn „ „ „ f 1.25

Sherry Ideal „ „ „ „ f 1.25

Per 12 flesschen, des verkiezende gesorteerd

à f 15.— franco.

RHEUMATIEK — REMEDIE.

Het beste

middel tegen jicht en Rheumatiek.

Attestenboek gratis.

Prijs per flacon 60 cts. franco bij

voorsluitbetaling.

K. S. DE BOER, Generaal Agent, Sneek.

Door dezen betuig ik mijnen hartel-
ijken dank voor het uitstekende ge-
neesmiddel, Rheumatiek Remedie, daar
ik ruim een half jaar er mee gesukkel
heb en nu ben ik genezen.

w. g. t. B. H. te Vaanholt.

Apeldoorn.

Spaarbank

VOOR DE

Stad AMSTERDAM.

De zittingen worden gehouden

tot Inbreng en Terugbetaling

ELKEN WERKDAG des morgens van 9½

tot 12½ uur en des avonds van 6½ tot 8½ uur.

In het Hoofdbureau, Singel No. 546 bij de

Vijzelstraat:

ELKEN WERKDAG des avonds van 6½

tot 8½ uur.

In de Bijbureaux:

1. Laurierstraat No. 123;

2. Bilderdijkstraat No. 128 bij de Kinkerstraat;

3. Ferdinand Bolstraat No. 108;

4. rste Van Swindenstraat No. 21 bij de

Linnaeusstraat.

ELKEN DINSDAG en ZATERDAG des

avonds van 6½ tot 8½ uur in

5. „Het Zeemanshuis“, Kadijksplein No. 5.

RENTESCHRIJVING vindt plaats:

In het Hoofdbureau elken werkdag en in

de Bijbureaux, op bovengemelde dagen, indien

zulks van te voren aangevraagd wordt.

Namens het Bestuur:

E. W. INSINGER,

E. J. EVERWIJN LANGE,

Voorzitter. Secretaris.

Amsterdam, 2 Januari 1907.

R. C. VERWEIJCK,

Vragenboekje op de Leerplichtwet

ten dienste van ouders, onderwijzers, enz.

Prijs f 0.25.

Amsterdam.

W. KIRCHNER,

Uitgever.

Boek- en Courantdruckerij:
ROUYER, KROON & JANSSEN.
Amsterdam.